

Voorzitter

De begrotingsstaat, onderdeel uitgaven en verplichtingen, wordt zonder stemming aangenomen.

De begrotingsstaat, onderdeel ontvangsten, en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP en het lid Hendriks tegen het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1995 (slotwet) (24860)**.

(Zie vergadering van 12 december 1996.)

De artikelen 1 t/m 3, de staat, onderdeel uitgaven en verplichtingen, de staat, onderdeel ontvangsten, en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Ik stel de Kamer voor, de Financiële verantwoording van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het jaar 1995 (24844, nr. 18) voor kennisgeving aan te nemen en, voorzover het deze Kamer betreft, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid decharge te verlenen van het door hem gevoerde financiële beheer.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen over 22 moties**, ingediend bij de behandeling van de **begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**, te weten:

- de motie-De Jong over experimenten met dienstenbonnen en vouchers in de particuliere dienstverlening (25000-XV, nr. 21);

- de motie-De Jong over een nota Inkomensbeleid (25000-XV, nr. 22);
- de motie-Kalsbeek-Jasperse c.s. over de voorstellen van Van Elswijk voor het verminderen van de lasten op arbeid (25000-XV, nr. 23);
- de motie-Kalsbeek-Jasperse c.s. over de koopkracht van mensen met de laagste inkomens (25000-XV, nr. 24);
- de motie-Van Nieuwenhoven c.s. over kinderopvangplaatsen (25000-XV, nr. 25);
- de motie-Van Nieuwenhoven c.s. over toezicht en uitvoering van de Algemene bijstandswet (25000-XV, nr. 26);
- de motie-Rosenmöller over het persoonsgebonden budget (25000-XV, nr. 27);
- de motie-Klein Molekamp c.s. over CAO's met lage loonschalen (25000-XV, nr. 28);
- de motie-Bakker c.s. over de ontwikkeling van de markt van particuliere dienstverlening (25000-XV, nr. 29);
- de motie-R.A. Meijer over leeftijdsdiscriminatie (25000-XV, nr. 30);
- de motie-R.A. Meijer over een eenmalige uitkering voor ouderen in 1997 (25000-XV, nr. 31);
- de motie-Van Dijke c.s. over de gevolgen van de invoering van de Algemene nabestaandenwet (25000-XV, nr. 32);
- de motie-Van Dijke c.s. over de afname van het beroep op het nabestaandenpensioen (25000-XV, nr. 33);
- de motie-Van Dijke over het toezicht op de sociale diensten (25000-XV, nr. 36);
- de motie-Van Dijke over tekortkomingen in de uitvoering van de Algemene bijstandswet (25000-XV, nr. 37);
- de motie-Van Middelkoop/Van Dijke over verlaging van de in het bijstandsakkoord met de VNG neergelegde inspanningsverplichting (25000-XV, nr. 38);
- de motie-Van Wingerden/Leerkes over een verplicht ouderenbeleidsplan (25000-XV, nr. 39);
- de motie-Van Wingerden/Leerkes over het recht op scholing (25000-XV, nr. 40);
- de motie-Van Wingerden/Leerkes over koopkrachtcijfers op basis van het vrij besteedbare inkomen (25000-XV, nr. 41);
- de motie-Van Wingerden/Leerkes over een structurele verhoging van het sociaal minimum (25000-XV, nr. 42);

- de motie-Van Wingerden/Leerkes over een eindejaarsuitkering voor de minima (25000-XV, nr. 43);
- de gewijzigde motie-Bakker over een splitsing in de landelijke premie werknemersverzekeringen (24877, 25047, 24789, nr. 17).

(Zie vergadering van 12 december 1996.)

De **voorzitter**: Voor een korte heropening van de beraadslaging geef ik het woord aan de heer Van Dijke.

De heer **Van Dijke** (RPF): Voorzitter! Lettend op de ondertekening van de motie op stuk nr. 26 ga ik ervan uit dat zij wordt aangenomen. Indien dat het geval is, zou ik mijn moties op de stukken nrs. 36 en 37 willen aanhouden. In dat geval komen wij namelijk nog wel een keer over deze kwestie te spreken en kan ik een en ander op de manier in de moties verwoord, aan de orde stellen.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter! Ik trek mijn motie op stuk nr. 17 (24877, 25047 en 24789) in, aangezien de staatssecretaris de gewenste toezegging heeft gedaan.

De **voorzitter**: Aangezien de gewijzigde motie-Bakker (24877, 25047, 24789, nr. 17) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Op verzoek van de heer Van Dijke stel ik voor, zijn moties op de stukken nrs. 36 en 37 (25000-XV) van de agenda af te voeren, indien de motie op stuk nr. 26 (25000-XV) wordt aangenomen.

Aldus wordt besloten.

De beraadslaging wordt gesloten.

In stemming komt de motie-De Jong (25000-XV, nr. 21).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt de motie-De Jong (25000-XV, nr. 22).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de CD, de Unie 55+, de groep-Nijpels, het AOV, de RPF, het GPV, de SGP, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Kalsbeek-Jasperse c.s. (25000-XV, nr. 23).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat behoudens de aanwezige leden van de fractie van de VVD, de aanwezige leden van de overige fracties voor deze motie hebben gestemd, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kalsbeek-Jasperse c.s. (25000-XV, nr. 24).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, de SP, D66, het GPV, de SGP, de RPF, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Nieuwenhoven c.s. (25000-XV, nr. 25).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de SP, D66, de VVD, GroenLinks, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Nieuwenhoven c.s. (25000-XV, nr. 26).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat behoudens de aanwezige leden van de fractie van de CD, de aanwezige leden van de overige fracties voor deze motie hebben gestemd, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Rosenmüller (25000-XV, nr. 27).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA, D66, het GPV, de SGP, de RPF, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Klein Molekamp c.s. (25000-XV, nr. 28).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het GPV, de SGP, de RPF, D66, de PvdA, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Bakker c.s. (25000-XV, nr. 29).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat deze motie is aangenomen met dezelfde stemverhouding als de vorige.

In stemming komt de motie-R.A. Meijer (25000-XV, nr. 30).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-R.A. Meijer (25000-XV, nr. 31).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+, de CD, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Dijke c.s. (25000-XV, nr. 32).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de RPF, de SGP, het GPV, GroenLinks, de SP, het CDA, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Dijke c.s. (25000-XV, nr. 33).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de RPF, de SGP, het GPV, GroenLinks, de SP, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Middelkoop/Van Dijke (25000-XV, nr. 38).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het GPV, de SGP, de RPF, GroenLinks, de SP, de groep-Nijpels, het AOV, de Unie 55+ en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Wingerden/Leerkes (25000-XV, nr. 39).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het AOV, de Unie 55+, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Wingerden/Leerkes (25000-XV, nr. 40).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het AOV, de Unie 55+, de groep-Nijpels, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Wingerden/Leerkes (25000-XV, nr. 41).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het AOV, de Unie 55+, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Wingerden/Leerkes (25000-XV, nr. 42).

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het AOV, de Unie 55+, de CD, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Wingerden/Leerkes (25000-XV, nr. 43).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het AOV, de Unie 55+, de CD, GroenLinks, de SP het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend in het debat over **bewegingsonderwijs**, te weten:

- de motie-Cornielje c.s. over bewegingsonderwijs in het lang en kort MBO en het beroepsbegeleidend onderwijs (25000-VIII, nr. 58).

(Zie vergadering van 12 december 1996.)

De **voorzitter**: Voor een korte heropening van de beraadslaging geef ik het woord aan de heer Cornielje.

De heer **Cornielje** (VVD): Voorzitter! Gelet op de toezegging die de minister heeft gedaan tijdens het tweeminutendebat, om met de landelijke organen te gaan overleggen en de Kamer daarover voor 1 februari te berichten, wil ik de motie tot 1 februari aanhouden.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Cornielje stel ik voor, zijn motie (25000-VIII, nr. 58) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen achteraf.

Meerjarenprogramma Infrastructuurfonds en Transport

Mevrouw **Verbugt** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie heeft voor de motie-Rosenmöller c.s. (25003, nr. 11), ingediend bij de behandeling van het MIT, gestemd. Zij heeft deze motie geïnterpreteerd als een verzoek om een onderzoek naar de haalbaarheid van een spoorverbinding Breda-Utrecht, dit in het licht van de ontwikkeling van de HSL-Zuid.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Mevrouw **Kalsbeek-Jasperse** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben tegen de motie-De Jong (25000-XV, nr. 22) gestemd. Wij waren het zeer eens met de intentie van deze motie; wij zijn ervoor, een substantiële discussie te voeren over het inkomensbeleid in meer brede zin. Maar wij hebben moeite met de vorm die in de motie wordt voorgesteld, namelijk een aparte nota, en met het tijdstip waarop dat zou moeten geschieden, voor de zomer van 1997. De minister heeft toegezegd dat hij aan dit onderwerp aandacht zal besteden in de Sociale nota, zodat bij de begroting over dit onderwerp kan worden gesproken. Dit heeft onze volle steun; wij rekenen erop dat dit onderwerp in de Sociale nota een substantieel onderdeel zal zijn.

Meerjarenprogramma Infrastructuurfonds en Transport

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik heb voor de motie-Verbugt c.s. (25003, nr. 15) gestemd, omdat verbreding van het Wilhelminakanaal bij Tilburg van fundamenteel belang is voor de oost-westverbinding, dus vanaf de Noordzee tot aan de Oeral.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg over het **Nederlandse wapenexportbeleid**.

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks):

Voorzitter! In 1991 is door de Kamer de nota inzake wapenexport aanvaard, waarin een aantal criteria zijn vastgelegd waaraan ons wapenexportbeleid dient te voldoen. Als vergunningen worden afgegeven, wordt er getoetst aan de bestaande mensenrechtensituatie in het land van bestemming en wordt bekeken of het land al dan niet overbepalend is. Een en ander moet "reasonable sufficient" zijn. Verder wordt bekeken of het land toevallig in een spanningsgebied ligt. Daarnaast hebben wij nog een criterium neergelegd, namelijk de relatie tussen de uitgaven voor bewapening en die uitgaven die breed worden besteed aan sociale voorzieningen.

De **voorzitter**: De wandelgangsgesprekken die normaliter al voor een deel hier plaatsvinden, wat niet de bedoeling is, kunnen nu beter daadwerkelijk in de wandelgangen plaatsvinden. Dan kunnen wij in alle rust luisteren naar wat mevrouw Sipkes ons te vertellen heeft.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Drie weken geleden hebben wij een uitvoerig overleg gehad met de beide bewindspersonen over de afgegeven exportvergunningen. Daarbij vallen twee dingen op. In de eerste plaats moet de Kamer regelmatig dan tot nu toe het geval is geweest, worden geïnformeerd over de afgegeven vergunningen, zodat wij daar ook regelmatig overleg over kunnen voeren met de regering. Voorts is het onduidelijk welke rol de toetsingscriteria, in 1991 vastgelegd, spelen bij het afgeven van vergunningen. Kortom, van de verschillende landen ontbreekt een politieke beoordeling van een en ander. Daarom leg ik de Kamer de volgende motie voor.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de Kamer regelmatig en voldoende geïnformeerd dient te worden over het gevoerde wapenexportbeleid;

verzoekt de regering de Kamer halfjaarlijks te informeren over de afgegeven vergunningen, en per vergunning aan te geven hoe de